

Без Еспанії

Перша частина

Юрій Тарнавський

ФАДУ I

Місто першої відсутности, до якого ми причалюємо в нашому спільному сні, повільному й важкому, як корабель, з моїми очима, як портами, прозорими й до половини заслоненими поземними пластами зеленої води, з нашими блідими головами, як місяцями вдень, частково знищеними кораблем, як часом, що минув, під мостом, що єднає місяць з ясністю, яка зростає, зробленим з металу, нетривкого, як блиск зорі.

Ти стаєш смаком кави, в якому, замість гіркоти, є тривання похорону когось дуже близького, хто ще не вмер, простором ждальні остаточно залишеного вокзалу зі звуком безлюдних та запилених американських бібліотек, з вакаційними плякатами, що пропонують подорожі до місцевостей, де, вони запевняють, можна раз назавжди переконатися в ілюзійності щастя. Коли ступаємо на землю, під покладом, як пісня, тужить обличчя, молитися до якого у мене не стало сили.

Просякле смутком, який є числом два, що становить нашу суму на першій площі; назвами неіснуючих підприємств, що торгують заморським товаром, на вивісках складів та крамниць; датою, на яку була призначена парада списків прізвищ без людей, перед очима мертвого диктатора; стилем тридцятих років плякату на кориду з торерами без очей, ротів та носів; стрімкістю узбіч твоїх пагорбків; рожевим кольором твоїх вілл та чорним твоєї зелені; значенням слова «парлямент», біля якого ми проходимо, вже втомлені; нашим першим поворотом, повз сміх повії, як будинок, великий та побудований з цегли, крізь верстви кави та рідких людей; цифрами годин других від-

відин та кута дуги закруту, яким ми йдемо; нашими тінями на дорозі, білими від ляку; законом, який не дозволяє мертвим з'являтися на фотоплівці; чорним пивом, замість жалоби; бодем голови, від якого, як від дуже великої спеки, м'якшають площі; предметами, зробленими з ситости, немов із золота чи срібла; натовпами, повільними від свого минулого, як від додаткових осіб; жовтими трамваями, що, як дерева від вітру, гнуться в сторону гавані, куди ми стремимо; ти назавжди затримало мене біля своєї церкви, збудованої з того, що робить приєднані фіялковим, сидячого на низькім мурі, з моїм обличчям захованим у долонях, твердим та холодним, як відкритий фотографічний апарат.

Столице країни тисячі портів, до яких ніколи не вертаються кораблі, мова якої має тільки голосну «у», — там на кручі над тобою, де розляглася неприступна фортеця цвинтаря, дівчата роблять воду, і струмені сечі колишуться у вітрі, як чорні кипариси.

ПРИЇЗД I

Зникаю в роті з великого білого корабля і суходолу з архітектурою, спустошеною іжею і святом; дрижить повітря від кольору очей дівчини, що дивиться на мене, як від великого мотора; її зіниці й щоки на хвилину не можна відрізнити від її спідниці; в моїх щоках починаються довгі коридори, повні швидкості, як потяги; меблі довкруги мене коливаються, як вода в басейні; з'являється негр, що вимовляє крісла і столи та довгі рахунки; найбільший злочин із усіх заступає віддаль між моїми ногами; від нього мруть усі мої батьки, і матері, і брати, й сестри; мене меле машина з бетону й дерева, привезеного з Іспанії; в моїй смерті проходять крізь мій мозок люди і виходять з мого рота, ростучі й тимчасові, як звуки; ми віддаляємося від столиці місцевої архітектури і посуваємося алеєю зі сміття; плачемо разом за допомогою спеціальної машини; застаємо хату частково заслонену нашими мозками і вогкістю; ступаємо в неї і знаходимося в наших спільних грудях; наші сльози набирають форми й розміру пустих кімнат, так, що ми не знаємо, чим ми оточені і де знаходимося; вилітає з наших запасних грудей, що у формі невеликого сірого ящика лежать на дольвіці, зойкіт, зберіганий щось із шість місяців; від нього наближається Іспанія, з її часом, її трикутником з бетону, простором у воді фонтану, і мною, в герметичній та

прозорій клітці, з чужими слізьми в очах та стогоном у грудях.

Затока, з якої я від'їхав, набирає розмірів океану, і мое обличчя з нею, і я перебираю швидкість корабля, і стаю рівночасно дуже високо над і далеко під собою, і сльози, великі, як кораблі, пливають по моїх щоках, освітлені зорями і світлами міста, змішаного з небом.

ВІД'ІЗД І

Жував дощ, і місто випльовувало мене; по моїх ногах, вгору, від черевиків, спиналися брудні сльози, які я не зумів із себе видобути; пам'ять голодних післявоєнних днів, у формі непрозорих чоловіків, нападала на мене і видирала з мого тіла куски м'яса, що негайно перетворювалися на великі, болючі банкноти; на дорозі з Більбао сиділа смерть, одягнена у великий грузовик, помальований на червоно, і пінилася (піною зі слини та крові) з люті, що тимчасово я втік від неї; великий кран, як грамофон, що повторює одну фразу, постійно переносив із суші на корабель ящик, що тріщав від моєї душі; мигали крізь мене кімнати, наповнені поверховими ліжками, багажем, нами самими і, вперше після довгого часу, англійською мовою.

Ми ховалися за теплом, твореним нашими жменями; за темрявою повік та за зморшкками на обличчях, викликаними почуттям, подібним до болю; за нашою ходою назад; за моїм віддыхом, зі схлипуванням, здутим з нього, як вогник свічки; за тротуаром, освітленим днем на кориді в місті Сантонья та плякатом на неї з матадором, що ворухився, як уста; за адресою каварні; за нашою з'явою у ній, як за подвійною людиною; за з'явою, регулярною, як поводження годинника, мертвої жінки з ненадійними рухами та рухами картин на телевізійнім екрані в її очах; за поверхнею долонь кельнера, зробленою, замість зі шкіри, зі смаку засолодкої кави з молоком; за його надто ввічливим вітанням зі слів «до побачення»; за його ім'ям з мого голосу; та матерія посувалася й слабшала, як поняття у сні, в якому вже наявне пробудження, і ставало видно великі та байдужі, як світло ранку, годину і дію відчалу.

Я відійшов від своїх кроків, від почуття смаку, загубленого у плівках кави, засохлої на порцеляні філіжанок, від годинників, що шелтали про зустрічі, від весен, вже пережитих, в які я вже не існуватиму, від відчалу

прогулькового корабля до слова гіяцинт, від кварталів, як друк на сторінках голосом, вимовлюваних нашими тілами, під час присмерків, від травневого неба, зробленого з краси дівочих уст, від мітингу під час відвідин голови держави на голосі, що виходив із портативного радіо, темнім, як неосвітлена площа, від моїх запалих щік, що пахли юністю, від рухів, що крили в собі лінії кроїв модних костюмів, від розуміння мого дитинства та моєї смерти, від кохання, від кольору моїх очей, від тридцяти літ, що тривали довше, як рік, від гори зі світла днів, що становили собою круглих п'ятнадцять місяців.

— Так світ, і голос, і тепло коханої руки віддалятимуться востаннє, як ти, дорогий берегу, бажаний, як уста. Ти зник за другою, темною своєю частиною, й останнє, що я бачив, була ніч, зроблена з пустки нашої ще не закінченої хати, помноженої стократно, і нахил пляжу, взятий, як тема, з кривизни моїх уст одної з недавніх ночей, натякуваний тремтячою ниткою світел. І закрилися люки моїх очей страшним звуком, від якого я втратив притомність, і який досі ось триває.

ВІД'ІЗД II

Від напрямку мого зору, з червоним кольором замість кута; від шоколяду у філіжанці, до якого поширилося моє тіло; від площі, змішаної з волокном моїх м'язів; від звуків дівочих стіп на них, солодких, як биття найніжніших дзвонів; від землі, як людина, піднесеної над собою, зі слідом трав уже на висоті двох метрів у повітрі; від моря, зробленого з моїх очей, що вічно падало; від перехресть на його дні, близьких до свіжости, поезії та Тихого океану; від моїх очей, важких від магнету, що притягав присмерк, і шепіт зір, і обійми, звільнені від тіл; від готелю, населеного жіночими устами; від повітря, темного від поцілунків; від їх простору; від лопотіння багатьох сердець на щоглах; від фіялкових квітів, тіні яких відносив вітер, і від дерев із свого запаху; від краєвидів, творених рухом наших тіл, немов свідомістю; від дір у моїй голові, крізь які я еднався з небом; від постійного руху душ; від душ трамваїв, що склалися з солом'яних чоловічих брилів і слів «маринарський» та «гранатовий», у червневім повітрі початків цього століття; від затоки, наповненої тремтінням наших сердець та всіх сліз радості; від закруту, зробленого зі смаку морозива, за яким починається наше

нове життя і мій сильніший зір; від усміхів, як присмерк, не обмежених простором; від нас, розповсюджених по терасах та балюстрадах, як звуки оркестри; від тіні вермуту замість темряви в цей вечір; від вічності; від руху зір, наявного в людській ході; від цієї площі із дзеркал, і протягів, і зелених очей, як від колеса, що мало трикутну форму і мене, вже рівнозначного з кріслом та в одному з своїх кутів, за центр, круги якого, як хвилі, видавані радіовисильнею, розходилися по всесвіту й охоплювали всю минулу, й майбутню, і тогочасну красу цього світу.

ФІЛЬМ

Зроблений з чорних уст, із шепоту на целюльозі, з очей, що коливаються, як сережки, з фотелів, зроблених з очей, що блищать коханням, із вступу на нього, у формі невеликого зойку, з тунелю, збудованого з дівочого волосся, який веде в інший фільм і в Італію, із дня, освітленого дівочою шкірою, із самоти когось дуже близького, якого значення не можна вимовити, з гріха, що тягнеться, як свято, з паралельних ночей, з яких можна переходити з одної в другу і якими можна проходжатися, як вулицями, з нашого повороту крізь сні людей замість віддалі, повз, здається, ще майбутнє мерехтіння наших сердець, із слів, якими вітає мене моє власне тепло, з болю, теплого й вигідного, як ліжка, з хвороби, що дорога, як найвірніший друг, з нашого тривання у ще не існуючій хаті, із солодкої кави з молоком, синьої від свого значення, яка має форму брунатних замшових чобіт, з моїх прогулянок очима дівчат, присутніми на мапах, як міста, з мого ходу в сторону, де я довідаюся про нього, крізь моє вештання, ресторани, якими я пронизаний, і крізь людські обличчя, що втягають, як вири.

Як потяг, майже двогодинний, який залишає свідомість, як станцію, він переносить мене на цей бік мого існування, крізь місто, змішане з дев'ятнадцятим століттям і побільшене жіночим обличчям і стратою дуже ніжного чоловіка. Я відкриваю очі до смаку в моїм роті, до моєї платні, до адреси, під якою вмираю. В повітрі стогне дощ, який не має де впасти, і я починаю лізти на колінах до себе із часу і простору, що вже відбулися.

ПРИЇЗД II

До поземного положення, до постелі з мого зайвого тіла та м'яких костей, до язика, що виростає з рота потворним деревом, до серця, оставленого на накаслику, яке видає звуки поламаного електричного годинника, до душі, великої від хвороби й задеревілої, як будинок, до рота з вікнами, і дверима, і стінами, до їжі, що самостійно плаває крізь мозки людей, поняття, прізвища та географічні назви.

До ранку, насильно твореного мозком, до півгодини, коли кров говорить, як радіо, до ляку своєї душі та тіла, до півколеса з ясно освітлених стін та людських прізвищ, до стогону, за який платять, до кімнати страху на розі колеса, населеної більшим, як звичайно, прізвищем, до ситого обіду з свого язика та душі, до теплого парку думок в пообідні години, коли тута проїжджає за горою, до ями на місці неба, до постійної їзди вниз із мого серця, до невидимих уст та очей, що існують лиш у часі, до поверхні Еспанії, видної хвиливе з кладовища, причіпленого до мого рота, до кімнат, умебльованих розпукою, до моїх очей, що глядять годинами на себе, помножені, як два великі числа, одно на одне, до наростів на моїм тілі, що набирають форму дерев'яних столів, крісел та ліжок, до слова «до», і до цієї картки паперу, на якій клячу і, гребучи руками, стараюся переплисти цей сухий океан.

ФАДУ II

Мої цілунки і руки перетворюються на лютні під ними, солодка музика пливе із них, змішана з теплом, і я гублюся між поцілунками, змішаними з волоссям, і між устами, що довшають і розсипаються, як волосся, і знову Лісбона починається в моїх очах, і я виходжу з них на вулиці без кінця і без ширини, з серцями замість будиноків, і з устами Амалії Рудрігеш замість бруку, стає пусто від сліз, і моя кров зникає за рогом вулиці, як сумна пара, і корабель зі мною ніколи не вернеться до цього порту, і я загубив його назавжди, і моє тіло, поділене на тисячу кусків, пливе на малих човнах поцілунків у мою сторону, і я хороню себе панциром з отласу та широкими рукавами, і летять мої сльози в сторону квадратів, і валпа, і висоти.

О, Іспаніє, ростиш, як дорогоцінний пістряк, і, переступивши моє тіло, ступаєш ось у Португалію!

МАДЕЙРА

О дев'ятій ми побачили твій простір з чорного дерева, що пітніло слізьми і видавало зідханя замість запаху, крізь дівчат і діри в морській воді, і зі звуком тисячі водневих бомб розсипалися в попіл рожеві собори за нашими спинами.

Твоя назва повна лиш брунатого вина, що виссало смак із фіялкових язиків туристів, і повна уламків золотих ангелів, що самі висять у повітрі, ждучи на воскресіння, і ми вивітрюємося з корабля, черствого і над'їдженого, як буханець хліба, понад великим оком байдужости, у місто, будинки якого не значать нічого, як слова, уложені у певний спосіб, і перетворюємося у запах кислого пива, і довжину вулиць, і роти матросів, крізь які вони проходять, і у смак втомлених ніг і поштових марок, які чомусь споріднені. Не розуміємо англійського перебування у деяких твоїх клітинах, і пітніють рожеві стіни, коли ми прикладаємо до них наші численні щоки, і вулиці та години однаково минають на годинниках, і час і простір нарешті збираються у наших ротах мутним вином і невеликою площею, з чорнилом, замість частини її повітря, на якій ми сидимо, і фільми, як похорони, відбуваються по сусідстві, і наші мозки та серця мішаються з паркими тропічними парками, і губляться серед них, так, що ми не здібні їх знайти, і рятує нас тільки коридор, у який вкінці перетворюється корабель і який веде до тарілки, повної оцту, квасолі, червоного кольору та кілець цибулі, і до танцю, що має щось спільне з пеклом.

Острове без туги і надії, може без причини приписую тобі гріх, що належить моїй пам'яті, і може я впав там, на тобі, на свої коліна, і пожер себе від розпуки, разом з тобою і моїми слізьми, і те, що тут водить пером і укладає ці слова, з жовтими та квадративими очима, це не я, а моя сила, звільнена від речовини, що без свідомости та цілі блукає по простору без верху, і низу, і дня і ночі!

КАДІС

Твій брук з жовтого паркету; блиск бань твого собору, видобутий з очей мерця; твій собор з бруду та поз-

літки; його рожевий простір, видираний ротами з тисячами білих зубів; твоє повітря з м'яса креветок, яке люди досягають ротами, підносячися в кріслах на площах; темні сторінки твоїх понеділкових часописів, між які приходять вмирати поранені матадори; твій простір, що служить за передсмертну хвилину всім конаючим; твоя церква, зроблена з непритомности Мурільйо і його падучого тіла вічно у повітрі, повного пилу, мух та світла; повітря біля неї засмічене ротами божевільних; ти є столицею вапна та соли; краплі крові літають у твоїм просторі, як великі, липкі мухи; одним із закрутів твоєї набережної є певний період мого життя; твоє небо заселене гарячкою та ротами хворих, великими та повними зім'ятої постелі, як ліжка; пара жандармів цивільної гвардії іде в тобі замість часу; твої береги лижуть море під час відпливу велетенськими людськими язиками чорного кольору; твоя східня частина є площами, з яких від'їхали всі карети, і відбігли всі пси, і на яких поблідли вокзали до невидимости; там знаходяться руїни пісень і танців фляменко і широких циганських спідниць; поруччя балюстрад, як швидкий потяг, виїжджає там із моєї лівої щоки і зникає за закрутом з фіялкової пари; хвилі там говорять вічно язиками з порожнечі: «Генуя, Генуя, Генуя»; закутки твоєї іншої частини зроблені з хвиливого головокружіння; у твоїм музеї показаний власний піт, і біль голови, і пересічність; ти маєш крісла, від яких від'їжджають потяги з пива та хересу; веселка із синього кольору та мого письма там виростає з моєї лівої руки, дещо піднесеної вгору; твої будинки, як вся речовина в Іспанії, минають з часом, і остаємося ми самі, перед чимсь невидимим та безперечно великим і страшним.

Страшне місто! Усе страшне в тобі! Ми тремтимо від прозорости води, від шуму фонтанів, від віддалі в ляпках, від площі, більш як наполовину виповненої нами та нашими ротами, від смаку вина, від власної свідомости, від простору порту, зваленого на купу, як гора скринь, від тикання годинників, від биття наших сердець, від руху наших ніг, від білків наших очей, рожевих від твого простору останній раз, від темної ночі, від сходів, що ведуть угору, де немає зір, від гойдання гори, видного в повітрі, від твого ґрунту у моїм роті, на жаль, уявленого лиш в останню мить.

Рух завжди пророкує останнє замикання віч.

До брудних нігтів замість зір, до рота замість неба, до віршів із цифр та законів арифметики, до п'ятниць, що сліднують неділям і вівтіркам, які рівні їхній вартості, до мого листування в п'ятниці з адресою, про те, коли мені умерти, до океану з моєї крові, за який мене хочуть відіслати, до віддалі з імени моєї жінки, до пралісів з моїх випущених нутрощів, до моєї вогкої гарячки, до губ у формі дельт, і намулу, і гір, до ворожого шепотіння мого імени устами майже двох сот мільйонів людей, до вождя з мозком, з якого виходять шість мертвих слонячих хоботів, до тремтіння моїх уст, як до мерехтіння темних зір, до мого зникання за повіками, великими, як шафи, у чужих грудях, за закрутами вогню, за теплом тварин, повним віддалі, як краєвиди, за червоними рибами, з хвостами з пір'я і розлитої крові. До серця у формі автомобільових коліс, і мостів, і субіт.

Численний, як сніжинки, я несуюся крізь краєвиди, виблювані п'яним чи хворим богом, сніг падає крізь поверхню моїх губ, немов крізь простір, мені стає лячно від ран, що застаються по ньому, у цей день, коли валиться небо і земля, і весь світ грається в різдво.

ХАТА

Твоя темрява зі стулених вій, зберігана законами найсильнішої держави всесвіту. Твій простір, якому заборонено переступити мої уста. Він з пелюстків, що обсіплюються, заки тебе побачу. Ти не існуєш, і ти тільки з квадратів, що приходять до мене в синіх ковертах. Лиш літери адреси, що на них, лазитимуть по моїх устах, коли помру від розлуки з тобою. Чому заборонено проникнути тебе моїй речовині? Чому втікаєш назад, коли я заледве наміряюся думати про тебе? Я тільки хочу бачити себе там, де я стою, на твоїм балконі, з морем ще близьким до моїх литок, і з сутінками в моїх щоках, після простору твоїх душів. Коли твої ванни дзвонитимуть у моїх вухах та на шкірі звуками океанів? Коли я відходитиму від тебе, з ногами, одягненими в жіночі щоки, і з шумом дерев у них? Маєш роки нашого подружжя замість кімнат. Знаходишся біля отав, скошених на горбах, що заражені небом і простором яблук. Віддаль між нами є страшна, і обриваються від неї мої легені. Я тільки хочу тебе, і не

вірю в тебе і про тебе не думаю. Твій простір є пріхом супроти Бога і супроти суспільства. Шумить між нами море з шепоту сенату, що чимраз більшає. Не досягають тебе мої думки. Ти завжди зостанешся сама, ти, що маєш форму моєї руки. Страшні бори ясности тебе поглинуть. Як можеш існувати серед людських голосів, не боронена моїм прізвищем? Твої вікна є з моїх уст, зелених і прозорих, як вода. Твій простір є з кінця мого пера. Твоє повітря є з кута між кольором паперу і мого тіла, підпертого риштуванням, що має початок у нутрі дерева і в шістнадцятім столітті. Тепле, кубічне павутиння мало бути в тобі, ткане лампами. Синя алея мала вести просто з твого балкона і від моїх грудей до моєї крові, схрещеної з моїми ногами, і до мого обличчя в тіні моїх власних щік, і до ясних площ, піднесених до моїх уст. Близьке до суті телевізії і до дзвонів, з хересом замість сердець. Близьке до ігор, в яких брали участь наші серця, і шкіра, й очі! Близьке до напитків, повних музики, і усмішок, і веселих літаків! Близьке до чорних биків, що текли, як вода! Близьке до наших щік! Одного дня я забуду тебе через віддаль, що між нами. Ти заростеш чужими, колючими кроками. Наповнишся прізвищами, змішаними з поламаними кріслами, і літерами, і старими, заяжованими софами, з випущеними нутрощами.

Землетруси починаються в моїм тілі від тебе і йдуть у твою сторону, і ти завалишся від них!

ПРИЇЗД ІV

До подвійного перебування, що тривало по два тижні, на острові, форму якого перебрала моя душа; до кімнат, в яких неможливе поняття вікон; до мого мозку й язика у формі мурашників, що кишать від цифр; до машин, теж м'яких, немов із глини, конусоїдних, в яких розводяться мурашки та сеча; до зору, що не міститься; до людей, з яких видимі лиш язики, чи олівці, чи крейда; до цигарок, частково заслонених мозками; до сходів з мови, під якими стогнуть людські душі; до перерв для зору; до ротів, що самі літають вулицями, в шуканні їжі; до ресторанів, для темряви яких скуповують простір ротів; до моєї ходи за допомогою рота; до крамниць, від яких я обертаюся догори ногами, і які стають частиною моєї уявної голови; до статевої приємности, перетвореної в папір; до сперматозоїдів і жіночих яєць, чорних і схожих на друк;

до сірої та сухої менструальної крові на тротуарах, повної бациль туберкульози; до людей з розмішеними обличчями й душами, і з обличчями в черевах, і з ротами на колінах; до будинків, що рухаються й виглядають, як люди; до натовпів, що виглядають, як нещасливі товсті обличчя; до повісом слизі та жовтої сажі в повітрі; до диму з жовчі; до мого тіла, розтягненого від швидкості, як дим, зі смаком гуми в ногах; до рогу вулиці, де за невелику ціну обтинають голови; до південного кінця острова з лез; до зарізаних людей, що блукають там, шукаючи своєї крові, зниклої за повітрям; до моря, що переходить у повітря; до сендвічів з лавок, і з металевих кошів, і з пальт, і з власних рук; до лавок, яких не можна відрізнити від підлітків, що граються, і від закоханих пар; до підлітків, що ховаються за біноклем і кімнатами, які далекі від них, щоб побачити мою душу; до мене, коли я стою побіч себе і бачу, як я ховаюся за своїм жуванням, що має форму безлистого куща, і за травленням мого шлунка у вигляді торби з брунатою паперу, і, дивлячися в сіль та в м'ясо, стараюся побачити Іспанію.

(Закінчення першої частини в наступному числі)
Copyright 1968 by George O. Tarnawsky, USA.

Без Еспанії

Кінець Першої частини

Юрій Тарнавський

БЕРМУДСЬКІ ОСТРОВИ

Пласкі краєвиди виступили з наших тіл, від створеної віддалі, і велетенські куби з гіпсу і вапна, помальовані синьо і рожево. Вони несли в собі мікроби, що спричиняли англійську мову, і рожеву та брунату шкіру на уста негрів, і важкі черевики з зубами і слиною, і ноги, що стали ходити по наших обличчях і по Еспанії, білій і тонкій, як картка паперу. Виросли з наших спин бетон і дерево на колони, що підпирали речовину, з якої були зроблені люди, і пляшки блювоти, змішані з молитвою та брудною водою, і відійшли від нас наші ноги, думаючи про пласкість Америки і про солоні медові місяці, і ми скрутили ліворуч, до кварталів бібліотек і м'яса зі смаком бритов у ньому, і продерлися крізь м'якуш і корони каштанів, що дірявили нас, як сито. В льокалях вже говорили: «Ви прийдете, ви прийдете!», і ми втекли до будинку, в якому простором була лиш одна стіна, і він минув скоро, як коротке слово, вимовлене один раз. Еспанці ховали свої душі від неба і старалися сісти на нутра фонтанів, і негри гнили в парках, рожеві й у подоби квіту магнолії, і літали в повітрі мембрани й німби з тіста, до перехрестя якого ми прямували. Почалася гра в гольф, безмежна, як океан, і ми не могли минути наших ніг, ситих від соли й очерету. Це була країна мислення та мови вельосипедів, і волокна жінки за мосяжем і ебеном ляляли мене за блискавки на небі і на моїй шкірі, і за листи на синім папері летунської пошти, що заслоняли мій розум, та їх віднесла пласкість терену і порожнеча вапна на стінах будинків. О дванадцятій не стало часу на полудень.

Мої ноги спричиняли море і парки, і від'їжджали від моїх грудей кораблі в сторону людей, що приїхали зі мною, і мені розповідали про місцеві провалля зі звугленого м'яса та сирої капусти, що пожирають чужинців, і я став знаходитися на покладі сковзькому від карт, і тіл, і рук кельнерів, що розносили воду, настояну на дзвонах, і за ґратами з мого обличчя, і бачив, як посувався асфальт, і світло, й час, і як минали крамниці, і як приїхали погребники по виробі з вовни та скла і по головній вулиці, і залишили за собою червоні ями і настрої для педерастів, і став близьким бетон, і найлон, і бензина, і консерви з наших зубів, і шкіра наших щік і циколоток стала лишкою від них і від крові, і потемніло від квадратів з картону, і від тонн білого прального порошку і від хрому, і рушили з місця будинки, порушені фільмами і шлунками, що травили поршні, і ніч зрослася з нашими нутрощами, і постали від неї в наших мозках та печінках тунелі з бляхи, помальованої на зелений колір, темніший від чорного, і будувалися мости в Америку, крізь ранок, в який я мав набути покривець на мою душу, з полотна, що дуже мнеться, в який я мав проходити крізь дівчину, в той час, як вона мала проходити крізь мене, в який до моїх очей, що посувалися, як корабель, мав причалити моторовий човен з волоссям, що хвилювалося, і з карміном на парі уст, і стогнали під стелями роти і вентилятори.

ВІД'ІЗД ІІІ

Наближається до мене простір ліжка, і я розумію дерево й отлас, і чую в вухах скрип крові, і бачу крізь рожеві ковдри, і говорю крізь рожеві клунки, і передаю світло і стіну, що на правім боці, на лівий, і вулиця, що починається в моїх грудях, і що носить назву з моїх ребер, та що вела раз повз наші голови і рівнобіжно до простирал і до моїх сліз, тратить простір, як монета вартість. І хто говорить тепер про подружжя, бережені лямпами й бальконами, побіч лавки, що стоїть під нашим голосом? Хто сумує роти з листям і з вітром в нім? Самі zostалися поруччя води, яке підпирали мої підощви, коли я мочив горло й слъози в морі, напружлений до громовиць! Приплили всі хвилі до берегів в моїх ногах, і спорожніли тіні тамариндів, виповнювані колись моїми стопами. Додай цифри твого ридання до мого! Вийми з моїх уст плач на стіни твоєї каварні біля шуму і піни! Пропав мій шепіт, подібний до поцілунків, який зберігали наші подвійні долоні і

дружня стіна! Пропала моя кров і твої філіжанки! Я лежав на висоті гарячої ропи, підтримуваний риптованням з дерева, скріпленого льоном, та з друку журналів, з жовтою плямою замість живота, роти якої жеруть тепер рожеві узбіччя, і нутра будинків на них, і дівчат, з летючими очима, і волоссям, і ротами. Не побачили ми птаха, дзюб якого починався за водою, що капала вночі і в наших снах! Видерли ми з місяця тіні олеандарів, разом зі своїм м'ясом! Приходили до мене листи зі струпом замість літер, і брехали на них місцеві пси, і я оберігав свою речовину від лаю, що виходив крізь їхнє м'ясо, дірами в моїх руках. Осталися твої луги, близькі до болота і до ям, над якими лунали сумні сурми м'яса, коли я цілу ніч просидів з поламанною старою софою і її кольором в устах. Стоїть ще твій будинок біля каменю, і мого знімка, і дощ, що тік крізь людські кості, і відносив стопи й повіки в сторону низу, і скреготу зубів, і піску. Церква хоронила сироти й провалля, і мої груди були близькі до глини і доточеного скла, і я минав коріння й мембрани, щоб стукати в двері, за якими ждали мене машинки до писання, придулені до крові, і горбаті сльози серед альгебри, і бліді роти, що ховалися за шафами, повними зелених кутів, щоб шептати про простір боень і про стайні, нечисті від людського сумління, коли лежало на ще зеленіших канапах нутро мого м'яса, повне темних дзеркал і покрите холодним потом. Близькими були круглі площі й автобуси з аспірини, від яких вели вниз всі настрої, повз вилущений друк і газети зі змістом бензини, і я ходив, одягнений у брудну, брунатну душу, і не міг відрізнити неба від кольору будинків, які минав, і себе від їхньої форми і від руху машин на вулицях.

Я не міг стерпіти лілей зі шкіри, із перстнями та браслетами на них, ні закоханих пар, подібних до чорного диму, що виходив з димарів пароплавів на морі, ні моєї ходи побіч імшої і побіч моєї крові, ні дротів, по яких текло небо, ні тіні квітів і молекул, яку я топтав, ні приmerkів, подібних до дерев, ні дерев, подібних до годинників, ні людей і площ на годинниках, ні руху облич на рівні светрів, ні оркестр з непорочности і з модно кроєних спідниць!

ПРИЇЗД V

Мої ноги, залишені серед молекул і перехресть, і мої очі, що бачать лиш велетенське обличчя з рисами з

м'яса людей, спеціально зарізаних для цього, і я продираюся крізь повітря, колюче від книжок, і краваток, і порожніх сердець зі скла та лози, і крізь цїни з менструальної крові, що думає, як гадюка, і хочу до кладовища, що має форму живого жіночого тіла, в якому поховані трупи мого кохання, і до стїн зі шпалерами з засохлих сліз і слини, під якими розводяться пусті сперматозоїди замість блощиць, і на кухнях варяться грамофонні платівки, на яких записано плач, який я ніколи не почую, і у лазничках тече з країв моє власне тіло, і ті, яких я не покохав, жеруть способом гризунів свої власні уста, і я в той час їхні пальці, і небо робить в той час воду з обличчя, яке не належить нікому, і мене кличуть велетенські квадратотвори з сірої цегли, і кажуть, що вони уста, і я стаю шукати голих дівочих стегон у сторінках чужомовних граматики, і кущів статевого волосся між ними, і мене несуть поспішні вінди моєї крові до кімнат, де вже знаходяться мої уста і очі, з м'якими білими фотелями, притуленими до них, і де я нічого не бачу через вилиці й очі дівчини, їджені мурашками з її власної шкіри, і від полярного світла в її слині, на її зубах і колінах, і зелені мурашки входять і виходять з мого рота, і я йду до повішених хрестів і плащів, щоб шукати серед них моїх уст, що шептали про подружжя крізь зорі, і моїх пальців з перстеньми, зарослими павутинням, і поцілунків для пари уст, які я створив сам з мого серця, і дівчат, і чужих слів.

Тонни гіпсу сиплються крізь мої очі, і ніколи не відчиняться двері, яких не видно, і не ввійде крізь них янгол з чорного кавчуку, з дзвінками в устах, щоб сповістити прибуття поїзду, порушуваного парою з зелених очей, зробленого з одних уст, які я пішов би зустрічати, крізь крутий простір, і крізь авта, що гниють зі звуком, і крізь ресторани, де продають суп, змішаний з болем голови, перед якими і я, і моє серце, і рот, упали б на коліна, які розмили б у моїх грудях машини, що друкують там діри й біль, і звільнили б мої цілунки від цифр, і чорнила, і смаку металу.

БАЛЬ

За квадратами в роті; за рурами, заслоненими селезінкою й нирками; за ротом, заглушеним плюшевими капелюхами і светрами з імітації вовни на імітацію моїх грудей; за колючими, трикутними молекулярами; як розмова між двома телефонами, сполученими м'ясом; до якого

я йшов повз нікльові рури й дзеркала з холодної слини, після того, як потухла твоя географія, Еспаніє, на немойій пам'яті з полотна, повній дір у виді твоїх рухомих, жовтих псів, з поземів поршнів, і оливи, і динамо, зарослих серцями, і ліжок, непридатних до ридання, і матраців, що мішалися вночі з душами, і моїх м'язів, від яких боліли кості, і вирів з пом'ятої постелі, і язика, покритого друком, і карток путівників, до нутра м'яса, що танцювало, і до музики, потятої ножицями й чорними бородами на трикутні шматки.

Ніщо не залишилося з тебе, лиш рожева бахрома на рівні дівочої шкіри, і сіль, заяложена дівочими бедрами, з їхнім слідом у ній, і параболи з прозорою жіночою білизни, що еднали температуру речовини з вісімнадцятим століттям, і шовкові жіночі черевички, що кришили скло і сеч, і м'які кути, об які чіплявся мій рот, і дрібні мінуети крові, під які клітини невинности відкривалися і показували еполетам своє чорне статеве волосся! Може я ніколи не тужив за тобою, Еспаніє, і може правду мимрять роти за алькоголем і кров'ю, і я вимовляю лиш поверхні папери й чорнила, поверхні, під якими немає нічого, крім мене, коли я стою за напоем з натертого мосяжу, перед шинквасом та побіч речовини, від якої тремтять мої думки та пальці, ще до арифметичної операції, що наблизила мою матерію до ідеї, і крім пальців і уст, що нахилилися з високого крісла і з білого та рожевого центру до металевих квітів у моїх грудях, з блискучими механізмами замість соку, і крім страшних, дерев'яних голярів, що ціле століття стригли мої очі в безконечних вузьких коридорах, що вели із нутра радіоприймачів, у невитідних кріслах з моїх костей та м'яса, і крім стільців, перекинутих шампанським, і крім вітру, що забрав вікна і столи і приніс мій мозок, блідий, як світанок, і крім зелених чавунних жаб, що парувалися на покладі, серед мотуззя та сандаль, з іржавими монетами і сірими рептиліями моря, і крім страшного чорного павутиння, що само з'явилося у шовковім платті дуже зеленого кольору, яке ми негайно почали рвати, і крім засмічених, опущених жил, що розходилися лиш на два боки, і крім постійного напруму серця на північ і на захід, від якого гнулася трава на березі, якого ще не було, через який, за невисокими дюнами прозорости шаліли з радості кімнати радіовисилень, викривлені, як роти, і газети, з лаєм собак, замість друку.

Біла картка тремтить у моїх пальцях від мого тіла, ти лежиш за друком на ній і за волоссям на моїй руці, яке не можна розрізнити, і за моїм прізвищем, змішаним з цифрами, і вже не розділяє нас океан, лиш моя кров, біла, й суха, з паперу, та коли полетять до тебе мої ноги, одягнені в тїнь алюмінію, з крилами з білого й зеленого паперу, коли я наближу до тебе мої сльози, коли побачу тебе, одягнену в мед і в тїнь океану, коли позбудуся моєї тїні з гуми, і з заліза, і з швидкості, коли переступлю моє тіло, що довше від моїх думок, коли відійму себе від суми моєї крові, що скупчується біля ґрунту й ніг, коли вийму з моїх уст скалки скла й граніту, і книжки, і сталь, і мої зуби?

Напрямляю до тебе мої уста і їхню тїнь, від товстих жінок, повних пилу та павуків, від заслинених телефонів, по той бік колючого дроту і мого м'яса, від ніг на рівні мозку, і поту на рівні ніг і тротуарів, від квадратів, від яких я не можу себе відрізнити, від кантів і столів, присунених до моїх уст, від світла, що падає на папір і на нудоту, від фіранок, що звисають з моєї крові, від стїн, що починаються в вапні і в моїх щоках.

Та що вдіє твоя речовина проти диму, що виходив з димарів пароплавів і з чужої крові і мішався з моїми устами, коли я минав тїні лавок і закоханих пар, і проти ніг, що віддалялися від гуми, і думок, і тіла, і проти квадратів, що переходили твої площі і мою кров, і проти дощу, більшого від краєвидів, і інших людей, і моєї крові.

Осталися з тебе лиш стільці, підперті цифрами, до яких я міг би принести моє тіло й зуби і додати до них на папері суми пергамену, підтримуваного деревом і воском, і цифри у формі людей і квітів на потрісканій новій порцеляні, щоб знову відійти від них в сторону кутів і тягару, в сторону видів на моє м'ясо, і на море, що займається арифметикою по своїх темних кутках, і на гори, з моїми устами, опертими об них.

Коли шукатимеш мене, відкривай мої очі і двері, з завісами у моїх щелепах, які не переступила поезія, і шукай довгого чужого волосся з кольором чисел, бо я лежатиму під ним.

На поземах ліжок, і мембран, і сироваток ходили уста в парі з дзвонами і шукали уст і суглобів, щоб їх збудити і щоб показати їм зелені зуби, що луцилися зі стін, і дороговкази до надрів найтемнішого суходолу, і ми ворушили устами й повіками шафи з горбунами, повішеними в них для плащів, з яких капало золото й еполети, і коридорами, що вужчали скоро й вели до білої поверхні, в яких я сидів на живім кріслі, покритий стриженим волоссям і стриженою кров'ю, і валізами, приєднаними до пилу й віддаленими за пльомбами і замками, що зоставляли під покривалами павутиння з тепла та скимління, і подушки записані блідими, нечіткими слізьми, і ділили ліжка, і заслони, і проходи на великі, залізні цифри.

Від'їжджали в голосниках горла до рожевих станцій м'яса, у Франції і в Каталонії, і в сусідній кімнаті, що лежала за повітрям, дві жінки витягали з своїх клітин павутиння зі слини, і чепурили себе для парад перед випрасованим бетоном і очима, і перед живими гудзиками, і кімнати душів силувалися пригадати крізь дерево, і крізь мої ноги в ньому, і крізь зелений колір, колір моєї шкіри та рожевого мила, що тягнулося до мого нутра, і ліноль вказував страшним, непорушним пальцем, крізь патину з бациль, на моє серце, і ми минали востаннє букети з води і скла, і кельнерів, захованих в дзеркалах, і дзеркала, м'які, як портъери, і простягали руки до кави і до порцеляни, закриваючи очі, щоб не бачити коліс у ногах і в костях.

Дзвеніли ножі і душі кельнерів, і виростали поклади з наших стегон, і вирівнювалися на них канати, стаючи рівнобіжними до берегів, які вже можна було відчутти, і ми минали темні параболі дощу, і гіперболі перших портів, і плями місцевого сумління на воді, і корабель ревів за пасовиськами труб та Іберії, і відповідали йому труби блідими маршами з Валенсії, під які щереги хлопчиків, з ягнячим віддихом в устах, ішли до нутра фіялок, і розвивалися їхні серця й волосся, і застогнало м'ясо страшним, первісним звуком, підносячи себе на рівень ланцюгів найбільшого висячого мосту у всесвіті, і стали білими борти, і каюти, і наші лица, і фарба потріскала на них від їхнього кольору, і стали непорушними і непрозорими крани, притиснені до наших зубів, і ми помітили жовті дощовики за ними, де зачиналися люди і ми самі, і було темно від фотоапаратів, і круто від географічної довжини,

і від сходів, і ми не могли знайти себе за нами самими і за нашими почуттями і чули лиш теплі прізвища й руки, простягнені до нас в останню мить, і бачили шкіру двох жінок, що співали про нас у Валенсії і про наші роти, повні вітру, як дерева, і про троянди, змішані з місяцем і з жінками, коли постійно сунулися наші ноги від усього, і до бетону, і заліза, і ліжок, і ротів, і нас самих, мертвих уже, похилених над столами.

ВІДІЗД IV

За кров, рівнобіжну до вапна. За простирала, рівнобіжні до крові. За зуби, рівнобіжні до скла. За стіни, рівнобіжні до слини. За ноги, рівнобіжні до цементу. За цемент, перпендикулярний до крові. За кров, перпендикулярну до простирал. За простирала, перпендикулярні до щік. За слину, перпендикулярну до вапна. За стіни по цей бік слини. За простирала по цей бік крові. За зуби біля скла й цементу. За кров біля стіп і простирал. За кров біля колін. За коліна біля щік. За коліна біля крові. За коліна біля сліз. За щоки біля крові. За кров біля ніг. За тіло біля ніг. За шкіру біля простирал. За уста біля вапна. За серце біля чужої шкіри. За коліна біля серця. За щоки біля серця. За серце біля власної крові. За кров, рівнобіжну до костей. За пальці рівнобіжні до автоматичних ручок. За тіло, рівнобіжне до письма. За язик побіч автоматичних ручок і письма. За щоки побіч письма і крові. За язик біля паперу. За папір, перпендикулярний до язика. За слину, перпендикулярну до паперу. За душу побіч паперу. За папір, перпендикулярний до душі. За душу побіч слини і язика. За душу побіч зубів. За папір побіч зубів. За письмо побіч слини. За зуби побіч письма. За автоматичні ручки побіч крові. За письмо побіч крові. За кров побіч чорнила. За кров побіч паперу. За пальці побіч крові. За пальці, рівнобіжні до письма. За пальці, рівнобіжні до щік і до паперу. За папір, рівнобіжний до уст. За міста побіч уст. За день побіч дати й життя. За крему до рук, рівнобіжну до уст, і близьку до крові, і за пальці, близькі до сирен і до крові, і за сирени, близькі до меблів, далеких від Іспанії, і за кров, далеку від тіла і від Іспанії, і за м'які подушки, близькі до сирен, і рівнобіжні до костей і до дір на місці сліз.

За суми каменю, і сталі, й скла. За уста в тіні сум. За уста перед щелепами, прикріпленими до каменю й до

сум. За уста в тіні крісел, і цифр, і квадратних дір. За кров навколішки перед щелепами, скріпленими цифрами. За щелепи, порушені каменем, що видають тінь Еспанії із крові. За кров, помножену на цифри, і на крісла, і на камінь. За кров, прикріплену до каменю і до щелепів, порушених каменем. За цифри, саджені в тіло. За сходи, саджені в кров. За три поверхи, що проходять крізь кров. За рухомі сходи, що проходять крізь рот і зуби. За сходи, що жеруть кров з зубами. За зуби, помножені на поверхи і цифри. За кров на однім поверсі і за ноги на іншій. За метал і мурашки в крові. За рухомі цифри в крові. За квадратні діри в кріслах і в крові. За перфоратори для крові і для пальців. За пальці й лінотипи в крові. За цифри і рухомі черенки в зубах. За сходи й кров в зубах. За три поверхи, прикріплені до крові. За кров, прикріплену до сходів. За двері, об які дряпають кров і зуби. За вири з калюк і нестопленого металу. За калюки в крові. За калюки, приложені до уст і до крові. За калюки, приложені до душі. За калюки, приложені до холодного поту й сліз. За калюки для каменю, і світла, й цифр. За калюки, приложені до пальців і зубів. За калюки для дір. За коші на зужиті калюки й зуби. За коші на зужиту кров. За коші на зужиті пальці й вії. За коші на діри на місці сліз. За коші на цифри, заступлені дірами, і за цифри, близькі до сперматозоїдів і крові, і за сходи, підперті кров'ю, і за машини на поверхях крові, порушені оцтом і мурашками, і за мурашки і кров, п'яні від оцту, і за цифри, п'яні від калюк і крові, і за поверхи, й сходи, й двері, й суми, і за колючі координати в крові, що роблять її рівнобіжною до поверхів, і сходів, і дверей, і сум, і до коридорів, перпендикулярних до зойку й тиші.

За твій простір, що недозволений мені, розп'ятий на хрестах на поверхні моєї крові, і на чистім папері, і на письмі без паперу, і на кінці мого пера, і пожертвий ротами моїх сліз та крові, з самостійними, рухомими зубами. За твою каву, вже в тіні цифр, що в кутах мого рота, й далеко від столів, і філіжанок, і уст, що її підпирали. За твої площі, вже поділені на сірі цифри в моїй крові, і засмічені сірою фарбою, що лущиться з нутра мого м'яса. За твоє море й затоку, вже прикріплені до мого рота, і повні його скель і лущиння. За нашу хату, заслонену адресами і стравлену числами й банками. За твоє вино, видобуте з наших шлунків, вже сіре під мікроскопами, і кінцем мого пера, і під слізьми. За твою погоду, вже на рівні цифр на квитках і банкнотах. За твій пісок, вже

повний прозорих мурашок і прозорих цифр. За твої стіни, вже на рівні моєї шкіри, й посуду, й щоденних слів. За поруччя твого балкону, вже невідрізнемо від рівнянь. За твої одяги, вже рівнобіжні до диму і до тутешніх хмар. За твої вечори, вже відняті від дерев. За твої вулиці й будинки, вже відняті від вилог мого піджака і від гудзиків на ньому. За твоє повітря, до якого ми могли б принести в головах лиш діри з нашого двору, яке могло б стати лиш продовженням пльомб у наших зубах, чи тріщин у зубах американок, і за твої закрути і приємки, які я зміг би описати лиш цифрами, і поставити знаки рівності між ними і моєю сірою кров'ю і жовтими пальцями, і за твій час, до якого я міг би принести тільки цифри годин повороту з праці, і за твою географію, до якої я міг би додати лиш поклади мігрени під покладами аспірини, і нестерпні краєвиди з моїх уст, і крові, і з чорних автоматичних ручок, наповнених живими мурашками.

За тишу, що починається за цим останнім словом.

Copyright © 1968 by George O. Tarnawsky.

Без Еспанії

Друга частина

Юрій Тарнавський

ТИША I

Коли квадрат моєї крові більший від її нутра, і від сум вапна і цифр, які я нагромадив для своєї охорони. Коли вапно вміщається в нім, побіч теплих знаків додавання і дзеркал, що зайшли моїм віддихом. Коли накопичуються на моїх щоках суми з ліжок і з моїх власних костей і досягають перехресть доріг з кісточками людських ніг і з кривими економії, помальованими на сіро. Коли чорні ліжка гніздяться в моїх щоках. Коли моя кров повна слідів важких ніг і тіней великих черевиків. Коли я хочу втекти від суми моїх пальців, створених, замість знаками додавання, рожевими ковдрами. Коли дзеркала гризуть мої пальці. Коли стелі і слина розпихають мої пальці до страшних віддалей і розмірів. Коли з моїх жил підноситься вгору колодязь крові і від нього тоншає і робиться крихким мое обличчя. Коли стіни з'являються в моїй слині і заважають моему язикові. Коли мене оточують пори моєї шкіри. Коли я бачу страшні правила в розположенні чисел на циферблятах. Коли стає ясною спорідненість між цифрами і молекулами моєї крові. Коли чути, як дихають довгі шереги цифр по той бік моєї шкіри. Коли відбувається спокійна розмова між мною, моїм тілом і моею душею. Коли трикутники між вапном і квадратами займають місце усіх понять і всієї речовини. Коли моя кров знаходиться на стінах під вапном. Коли страшні знаки додавання з'являються на стінах, і на моїх устах, і в моїй крові. Коли я рухаюся в стінах і в моїй крові, замість у часі. Коли я помічаю знаки запитання в моїх пальцях. Коли замість того, щоб мої очі видавали сльози, сиплються з-поміж моїх зубів на мої

руки і на всю речовину бездонні діри і знаки рівності між ними і між орбітами планет і електронів.

Прийди до мене, зроблена з серпанків моїх почуттів і з фасад у моїх устах, і вижени з мого рота зграї павуків чистого жовтого паперу, і випусти з моїх пальців повінь квітів, що зібралися там, разом з кров'ю!

ЗВЕРНЕННЯ I

(Авеніда готелів; Сантандер)

О, вулице назв готелів, об літери яких труться квіти, і пахучих інфант, з квітом в очах і устах! О, мої очі в очах і устах інфант! О, мої уста в очах і устах інфант! О, очі й уста інфант в моїх очах і устах! О, площі в моїх очах і устах! О, мої уста й очі в очах і устах площі! О, квіти в устах площі! О, квіти в очах площі! О, квіти в моїх очах і устах! О, мої уста й очі в квітах! О, мої груди в квітах! О, мої груди, з яких я вперше побачив квіти! О, мої груди, з яких я вперше піднісся до квітів! О, мої груди, до яких я вперше підніс квіти! О, мої груди, до яких я вперше підніс речовину квітів! О, мої груди, з яких я вперше піднісся до речовини квітів! О, дівочі груди, до яких я піднісся з речовини квітів! О, дівочі руки, до яких я піднісся з речовини квітів! О, дівочі руки, до яких я піднісся з речовини моїх грудей! О, дівочі руки, до яких я приніс речовину моїх грудей! О, дівочі руки, що тримали книжку, коли я приніс до них речовину моїх грудей! О, дівочі руки, що тримали речовину книжки, коли я приніс до них речовину моїх грудей! О, дівочі руки, що тримали речовину книжки, щоб я приніс до них речовину моїх грудей! О, дівочі руки, що тримали свою речовину, щоб я приніс до них речовину моїх грудей! О, речовино дівочих рук, сіра від книжки! О, дівоча речовино, сіра від дівочих рук! О, дівоча речовино, сіра від речовини моїх грудей! О, мої груди, сірі від готелю! О, речовино готелю, від якої я навчився робити сірою речовину моїх грудей! О, речовино готелю, притиснена до моїх грудей! О, речовино готелю, притиснена до моїх уст! О, мереживо в речовині готелю, притиснене до моїх уст! О, речовино готелю, до якої я притискав мої уста, як мереживо! О, мереживо, до якого я притискав речовину готелю! О, мереживо, до якого я притискав речовину балькону готелю! О, бальконе готелю, який я притискав до моїх уст! О, бальконе готелю, до якого я притискав мереживо, щоб притиснути його до моїх уст! О, мереживо, до якого

я притискав балькон готелю, щоб притиснути його до моїх уст! О, бальконе готелю, до якого я притискав діри в моїх устах! О, бальконе готелю, до якого я притискав діри в мереживі, щоб притиснути їх до моїх уст! О, діри в ліжках в готелі, до яких я притискав діри в мереживі в моїх устах! О, діри в ліжках в готелі, до яких я притискав діри в моїх устах! О, діри в ліжках в готелі, до яких я притискав мої уста! О, діри в ліжках в готелі, до яких я притискав дзеркала! О, діри в дзеркалах, до яких я притискав діри в ліжках і в моїх устах! О, діри в дзеркалах, до яких я притискав мої уста! О, дзеркала, які я притискаю до моїх уст! О, ліжка, які я притискаю до моїх уст! О, діри в дзеркалах, і в ліжках в готелі, і в моїх устах в готелі, і в готелі в моїх устах, які я тепер притискаю до паперу, притисненого до моїх уст!

ЗВЕРНЕННЯ II

(Вілла Фаелін, Сантандер)

Обертвся місяць і ребра сосон! Місяць обертав ребра сосон! Оберталися сосни і ребра місяця! Обертав сосни і мої ребра місяць! Мої ребра обертали сосни і місяць! Мої ребра оберталися на краю місяця! Обертвся чийсь рот на краю місяця! Обертвся місяць на краю чийогось рота! Оберталися сосни на краю чийогось рота! Обертвся чийсь рот на краю мого рота! Обертвся місяць на краю сосон! Обертвся мій рот на краю чийогось рота! Обертвся чийсь рот на краю мого рота! Обертвся місяць на краю мого рота! Оберталися сосни на краю мого рота! Оберталися мої руки на краю мого рота! Оберталися мої кості на краю мого рота! Обертвся мій рот на краю моїх рук! Обертвся мій рот на краю моїх костей! Оберталося вапно на краю моїх костей! Оберталося вапно на краю моїх рук! Оберталося вапно на краю мого рота! Обертвся мій рот на краю вапна! Оберталися мої руки на краю вапна! Оберталися мої кості на краю вапна! Обертвся місяць на краю вапна! Оберталося вапно на краю місяця! Оберталися мої руки на краю місяця! Обертвся край місяця на краю моїх рук! Обертвся край місяця на краю моїх костей! Обертвся край місяця на краю своїх костей! Обертвся край місяця на краю своїх рук! Обертвся край місяця на своїм краю! Оберталися кості місяця на краю своїх рук!

ЗВЕРНЕННЯ ІІІ

17

(Вілла Фаелін, Сантандер)

Шукав місяць за моїм ім'ям! Шукав місяць за моєю шкірою! Шукав місяць за своїм корінням у моїй шкірі! Шукав місяць за своїм насінням у моїй шкірі! Шукав місяць свого насіння у воді! Шукав місяць насіння моєї шкіри у воді! Шукав місяць за корінням води! Шукав місяць за корінням моєї шкіри у воді! Шукала моя шкіра свого коріння у воді! Шукала моя шкіра свого коріння в вікнах! Шукали вікна свого коріння у воді! Шукала вода свого коріння в вікнах! Шукали мої уста свого насіння в вікнах! Шукали мої уста свого коріння в вікнах! Шукали мої уста свого коріння у воді! Просувалися мої уста повз своє коріння в сторону води! Просувалася вода повз своє коріння в сторону моїх уст. Просувалося коріння води повз мої уста в сторону вікон! Просувалися мої пальці повз мої уста в сторону вікон! Просувалися мої повіки повз мої уста в сторону вікон! Просувалися мої уста повз мої пальці в сторону вікон! Просувалися мої пальці повз мої повіки в сторону моїх уст! Просувалися мої пальці повз мої уста в сторону моїх повік! Просувалися мої повіки повз мої пальці в сторону моїх уст! Просувалися мої повіки повз мої уста в сторону моїх пальців! Підіймалися мої повіки до моїх пальців! Підіймалися мої повіки до моїх уст! Підіймалися мої пальці до моїх повік! Підіймалися мої уста до моїх повік! Підіймалася вода до моїх пальців! Підіймалася вода до моїх уст! Підіймалася вода до моїх повік! Підіймалася вода в моїх повіках! Підіймалася вода в моїх устах! Підіймалася вода в моїх пальцях! Підіймалися повіки в моїх пальцях! Підіймалися пальці в моїх повіках! Підіймалися уста в моїх повіках! Підіймався місяць в моїх повіках! Підіймався місяць в моїх пальцях! Підіймалися мої пальці в місяці! Підіймалися мої уста в місяці! Підіймалися мої повіки в місяці! Підіймався місяць свої пальці! Підіймався місяць без повік!

ЗВЕРНЕННЯ ІV

(Вілла Еульохіо, Сантандер)

Я був розлитий на горі. Гора була розлита на простиралах. Мої ноги були розлиті на простиралах. Мої ноги були розлиті на моїм шлунку. Мій шлунок був розлитий на простиралах. Мій шлунок був розлитий на моїх

ногах. Мій шлунок був розлитий на горі. Краї розлитих простирал сягали моїх ніг. Краї розлитих простирал сягали мого шлунка. Мій шлунок сягав країв простирал. Мій розлитий шлунок сягав країв моїх пальців, розлитих на простиралах. Мої розлиті пальці сягали країв простирал, розлитих на моїх ногах. Мої розлиті пальці сягали мене, розлитого на простиралах. Мої розлиті пальці не могли досягнути мене, розлитого на простиралах. Мої розлиті пальці не могли досягнути країв простирал, на яких я був розлитий. Я не міг досягнути себе на простиралах, на яких я був розлитий. Я не міг досягнути свого лівого боку на простиралах, на яких я був розлитий. Мій лівий бік не міг досягнути простирал, на яких він був розлитий. Мій лівий бік не міг досягнути боку простирал, на яких він був розлитий. Мій лівий бік не міг досягнути свого боку на простиралах, на яких він був розлитий. Мій лівий бік не міг досягнути вікна, на яким були розлиті простирала. Мій лівий бік не міг досягнути вікна, розлитого на боці простирал. Мій лівий бік не міг досягнути боку вікна, розлитого на простиралах. Мій лівий бік не міг досягнути боку вікна, розлитого на його боці. Мій лівий бік не міг досягнути свого боку, розлитого на боці вікна. Мій лівий бік не міг досягнути свого боку, розлитого на боках псів, розлитих під вікном.

ТИША II

Очі, додати ліжку, рівняється картка паперу. Рука, додати папір, рівняється порожня лампа. Обличчя, додати ковдра, рівняється пусте дзеркало. Кров, додати цифри на годиннику, рівняється тиша. Ліжка, додати кров, рівняється поверхня стелі. Очі, додати стеля, рівняється смак вапна.

Цифра три рівняється світло, додати ручка в пальцях. Чорнило рівняється зуби, додати кров у пальцях. Тиша рівняється папір, додати уста на годиннику. Пальці рівняються слова, додати цифри на устах. Вії рівняються кров, додати коми на устах. Уста рівняються очі, додати коми в пальцях. Очі рівняються ковдра, додати чорнило в ліжку. Обличчя рівняється цифра три, додати стеля в устах. Кров рівняється тридцять три, додати чорнило в зубах.

Тиша рівняється тіло, помножене на ліжка, додати очі й уста. Кров рівняється ковдра, поділена на ноги, додати діри в цифрах на годиннику. Оскільки ковдра, по-

ділена на ноги, рівняється тіло, помножене на ліжко, і діри в цифрах на годиннику рівняються очі, тиша рівняється кров, додати уста.

ЗВЕРНЕННЯ V

(Валенсія)

Чи в килимі, чи в моїх костях, чи в цій фарбі, близькій до паперу і недалекій від крові, міститься твій вогонь і простір, що відбулися без моїх уст, і моє обличчя? Я переступаю слова, і думки, і свою шкіру, і напрямлюю руки до твоєї води, що витекла крізь дельти площ до шкаралущ паристих чисел і океанів, та знаходжу лише поверхні в моїх пальцях, і папір у моїх устах, і квадрат килима, який намарне намагається вмістити моє тіло. О, поверни до мене обличчя твоєї речовини, і збери полки моїх кроків і усмішок, помножених твоїми вітами, які я залишив на твоїх тінях і цеглі, і згуртуй свої рухомі білі мости, і пальми, з вершниками в вітах і в корінні, і безстрашні музеї з моторизованими картинами, і пошли їх мені на поміч, до піль бою під моїми нігтями і на моїх вилицях! О, рівняння з моєю речовини, і твоїх мостів, і кольору невинних дівчат, і вуличного руху, зачатого дівочими устами! О, кути між твоїми вежами й водою твоїх фонтанів і моєю кров'ю! О, кути між твоїми площами і моїми устами і кров'ю, в яких розцвітали фіялки! О, тіне моїх уст, кинута з балкону та з моїх ніг на нутра труб і на кості танцюристів, що виростали з фіялок! О, тіне моїх очей і уст, у яку клали свої втомлені уста і кров пригноблені матадори! О, роздоріжжя з полуниць і м'якуша молока, на яких я стояв, і де вітер лоскотав мої сльози чужими щоками! О, твої дракони, лагідні, як квіти, і твій дим, що клався в воду ріки, щоб робити її солодкою! О, твої дзеркала й музеї, що шукали за мною, щоб віднайти свою втрачену суть у моїм обличчі! О, твої брами, повні усмішок, перед якими я залишив ваговіз моїх уст, повний нечіткої крові й зіпсованих азбук, після того, як я переїхав глинясті краєвиди мого серця, і біля яких зібрався весь твій соковитий пил, і розумна вода, і всі твої фіялки, з тінями вій і води в руках, щоб мене прощати, коли я вже їхав у сторону пунійських костей, які тримає Сагунто в своїй білій, піднесеній жмені над морем, і до невидимих царин помаранч, де море змалку навчається синяви й опуклості, і до коріння кипарисів, що байдуже шукають за думками в глині у римських черепках у Таррагоні!

Скажи мені, чи шукати себе, чи тебе, і чи в килимах, чи в формулах їхніх квадратів! — Я живу з кладовищем на рівні моєї шкіри, яке має її форму, де над усім панує неблагальна жінка, зі шлунком, замість очей, вагітна оцтом, чоловічим членом і тютюном!

ЗВЕРНЕННЯ VI

(Великий тиждень у Вальядоліді)

О, чорний кольоре, причіплений до кутиків уст! О, процесії уст, з тінями хрестів і свічок у кутиках! О, тіні хрестів і чорних свічок на крові! О, клобуки для крові й уст! О, клобуки для свічок і хрестів у крові! О, клобуки для чорного кольору в кутиках уст! О, свічки, підперті чорним кольором і хрестами! О, свічки, підперті кутиками уст! О, хрести, підперті м'якушем уст! О, свічки й хрести, підперті кров'ю! О, тіла, зняті з хрестів, в крові! О, тіла, зняті з хрестів, підперті свічками й хрестами в крові! О, уста, розп'яті на тілах, знятих з хрестів в крові! О, золото, і дерево, і смальта, і цинобра, причеплені устами до тіл, знятих з хрестів в крові, і сурми, що висувалися з червоних поверхень в крові і сповіщали уста про сім слів на горі, що розчинялися, як пальці, і випускали на землю зім'яту троянду з тепла і вогкості в віддиху, і мантилі й жіноча кров, повна блискіток, що заслоняли опівдні Голготу, викопану з чоловічих щік, і ми, підперті площею біля людських душ і стійкими, прозорими хрестами в лімонаді!

ТИША III

Їдуть слова ліворуч, а рука праворуч, уста в один бік, а кров у інший, їдуть кості до вапна і скла, а кров шукати пітьми, їдуть ноги до своїх черевиків, а черевики до сліз, подібних до цвяхів, щоб їх підкули, їдуть щоки до шпилів у папері, а папір до ручок, що визирають з крові, їде чорнило до темних кутів, а павутиння до кутів в устах, їде зміст слів до костей, а кості до шкаралуц літер, їдуть вії до слідів шкіри, а очі до ґратів у крові, їдуть коліна до формул, а слина до тіні паперу, їдуть уста в шухляду, а печінка до стін без хрестів, їдуть нігті до літер, а зуби до механізмів у цифрах, їде волосся до знаків додавання й віднімання, а кров до бухгалтерських книг, їде віддих до своєї рідні в чорнилі, а пальці до

стовпів у числах, їдуть очі до вікон у літерах, а душа до хрестів у стелях, іде кров шукати своєї батьківщини, а чорнило, повне нігтів, до уст.

ЗВЕРНЕННЯ VII

(Святий Петро з Техади)

О, моя кровє біля горлів зозуль і біля стебел зеленого ячменю, що пульсували, як горла! О, мое горло біля крові мучеників, що вибухала з їхніх перерізаних горлянок і мусіла вмічатися в школі і в двох вимірах! О, рани мучеників, які я старався затулити малими ніклевими монетами і п'ятірками на них, щоб не впустити світла вечора, що продиралося крізь них і крізь мої руки в нутра кляс! О, моя шкіро й кровє, підперті двовимірними стовпами в золоті триптиха! О, кволі леза, що, як клешні, сковзалися по нутрі триптиха, нездібні досягнути моїх уст! О, мої уста, що шукали дороги крізь вогкий час, і пізню глину, і сутінки в зеленім кольорі ячменю! О, різьби біля козячого вим'я, до яких я простягав мої сліпі уста! О, стіни біля ніздрів козлят, що дзвонили невинною кров'ю, спинаючися по стрімкім повітрі! О, церкво, побудована на узбіччях нашої крові! О, церкво, побудована з наших жмень і крові, зв'язаних зеленими вузлами в неспілім ячмені! О, церкво, підперта колами, що виходили з нашої крові, яка повіки зосталася там, біля тебе, на узбіччях в темних горлах зозуль, і в лагіднім вим'ї кіз, крізь яке текла спокійна ріка, і в зелених сутінках ячменю!

Страшна машина ждала мене біля ріки й недопам'ятного моста, і жувала нетерпляче чорну воду і листя, що плило повз неї, і я мусів відірватися від зелених рук і від моєї крові, і йти повз дорогу, якою я йшов, і повз мої уста, що хвилювалися, як лани ячменю, в сторону села за драними сітями сутінків, щоб всадити в мої груди білу скелю душі, яку я там зоставив! — Рятуй мене від неї!

ТИША IV

Коли я шукаю хрестів у моїй крові, щоб розп'яти на них мое обличчя. Коли я роблю заходи набути дерев'яні столи та полиці, щоб підперти ними кутики моїх уст. Коли телефони і їхні числа лазять по моїх грудях і роті. Коли ковдри валять мої ноги. Коли мої очі, як

мокра глина, обсуваються на мої груди. Коли я дозволяю саджати лишай з цифр на поверхні моєї крові. Коли нігті врастають у мій рот. Коли цифри випускають мої власні нігті. Коли з'являються мої власні роти в кутах чвірок. Коли я плекаю сліди моїх уст на чистих картках паперу. Коли телефони будують споруди з цифр, щоб підперти ними мою кров і уста. Коли я стараюся описати синтаксу цифр і електронів. Коли цифри кидають тінь з ниток на мої пальці. Коли я не можу позбутися довгих дротів, що лучать мої пальці з цифрами на праці. Коли кров видає звук порожніх монет у моїх щелепах. Коли смужки на подушці не зупиняються перед моєю шкірою. Коли чорнило в ручці заслоняє мої пальці й розум. Коли ковдра набирає форму чвірки і заслоняє мій рот, і пальці, й очі, і я не можу бачити, ні говорити, ні лишати сліди чорнила на папері і на моїй речовині.

ЗВЕРНЕННЯ VIII

(Севілья)

О, місто напроти наших уст, де сині човни, з нашими серцями і коханням, надрукованими на бортах, перепливають Гуадальківір під нашими устами, замість неба, де Гуадальківір сковзається з наших уст, щоб плисти туди, де не досягають мапи і слова, де наші уста побудовані на березі Гуадальківіра, і ми сидимо на них, з нашими нутрами, підпертими білими металевими кріслами й живоплотами, де наші уста, як місяць, освітлюють Гуадальківір, де речовина наших уст, як світло, тремтить на його поверхні, де місяць і вежі ростуть напроти наших уст, що тримаються, як руки, де вежі й наші уста ростуть напроти місяця, де тіні веж і наших уст схрещуються на площах і на місяці, де тіні веж і місяця схрещуються на наших устах, де схрещуються площі й наші уста, де площі й місяць схрещуються на вежах, де коні ржуть на площах, з тінню місяця й веж на нутрах своїх ротів, де коні ржуть своїм м'ясом, і жіночим волоссям, і жасмином, і чоловічими грудьми та пазухами, що виходять з нього, де жінки кидають тінь на нутра кінських ротів, де ведуть мости від жіночого волосся до жасмину в чоловічих пазухах і до тіней кінських ротів, де тіні долонь снуються в тінях жасмину й ліхтарів, де тіні долонь і жасмину снуються вулицями, де тіні вулиць, і ліхтарів, і жасмину, й долонь, й жіночого волосся снуються кров'ю, де карети в формі жінок розвозять крізь ніч гори білих камелій і чорного жіночого волосся,

де ліхтарі стоять у тіні уст, де на площах, у тінях ліхтарів, стоять гурти поцілунків, де ліхтарі розводяться в тіні уст і чорного жіночого волосся, де довгі спідниці й волосся розводяться в жіночій крові, де схрещуються пальці з волоссям, де схрещується волосся з кров'ю, де схрещується кров з ногами, схрещеними з пальцями, де фонтани освітлюють кості глядачів і ями в їхній крові, де ніч все сунеться на схід, а географія до Сантіпонсе!

Де душі кріпшають від сінників, де уста й душі відпочивають у куті між стрілками годинників, де п'яťма й сінники розвиваються в куті між стрілками годинників, де очі й уста рівнобіжні до вапна й соломи, де повіки рівнобіжні до віконниць, де шкіра й уста рівнобіжні до поливи на умивальці і до мила, розпущеного в воді, де уста рівнобіжні до води й сходів, де червоні півні виходять з квітів, де яскраве світло й бетон виходять з червоних півнів, де часами світло, й пил, і роздоріжжя переїжджають мої очі, де розпинають молекули святих на хрестах на молекулах борошна, де доспівають палаци побіч помаранч і цитрин, де цитрини й помаранчі труться об моє обличчя, де моє перекошене обличчя вирівнюється під струмінь водограю, де роса з'являється на моїх устах і крові, де моє тіло, і ставок, і рослини збираються в куті між денним світлом і моїм фотоапаратом, де я йду крізь стіни і крізь поверхні площ до коней, просякних жінками і чоловічими брилями, де наші тіла просякли білими металевими кріслами і нашими устами, де носять в склянках плинні церкви й фотоапарати, де ростуть склянки й уста, де ростуть уста між корінням дуба, де на конях проїжджають мимо жіночі уста, одягнені в чоловічі брилі, де проїжджають жінки верхи на чоловічій крові, де блищать від фотоапаратів спідниці й жіноча кров, де блищать від спідниць і жіночої крові наші очі й уста, де усміхається на сонці жіноча шкіра й волосся!

Де на квитках на кориду рухаються роти, що звертаються тільки до душ, де на квитках на кориду розводяться числа в тіні ротів, де квитки на кориду розводяться в тіні ротів, де роти рухаються в тіні стін арени в квитках, де тіні вулиць, що ведуть до арени, рухаються в тіні ротів, де на фотографіях в газетах шелестять над воротами арени пелерини й наші уста, де склепіння луків проходить крізь наші уста, де склепіння луків проходить крізь піднебіння й склепіння в долонях, де склепіння луків проходить крізь пісок і матадорську кров, де склепіння луків проходить крізь пелерини, де пелерини відкривають луки в піску і в матадорській крові, де пелерини відкривають луки в людських долонях і під-

небіннях, де пелерини й луки в матадорській крові відкривають луки в наших устах, де я бачу з луків в пелеринах луки в моїх грудях, і місто за ними, прозоре, як вода, і собор біля помаранчі, що вічно падає, і тіні веж і перехресть на наших устах, і вежі на рогах вулиць і наших окремих облич, що кидають тіні присмерку, і вуличних назв, і морозива на нашці уста.

ЗВЕРНЕННЯ ІХ

(Кордоба)

Стрілки годинників, що перетинають площі й помаранчі перед собором, площі, що рухаються, як стрілки годинників крізь сік помаранч перед собором, стрілки годинників в соці помаранч перед собором, коліщата годинників на місці соку помаранч перед собором, сік помаранч на місці коліщат годинників перед собором, вежі перед собором, що досягають нутра помаранч, годинники перед собором, що досягають нутра помаранч, уста перед собором, що досягають нутра годинників, уста, що рухаються замість стрілок на циферблятах годинників перед собором, стрілки годинників, що рухаються на устах перед собором, карети, повні годинників перед собором, уста, повні механізмів годинників перед собором, годинники, повні механізмів уст перед собором, цифербляти годинників, наповнені устами й каретами перед собором, уста, наповнені каретами перед собором, назви вулиць, наповнені устами, назви вулиць, крізь які рухаються стрілки годинників, назви вулиць, крізь які рухаються цифербляти годинників, назви вулиць, крізь які рухаються римські цифри на годинниках, назви вулиць, порушувані римськими цифрами на годинниках, уста, порушувані римськими цифрами на годинниках, уста, порушувані циферблятами годинників, вулиці, порушувані циферблятами годинників, цифербляти годинників, що ведуть до хересу, херес, що веде до циферблятів годинників, херес, повний циферблятів годинників, херес, повний механізмів годинників, херес, повний стрілок годинників, херес, що рухається, як стрілки годинників, херес, що рухається, як коліщата годинників, херес, порушуваний стрілками годинників, херес, порушуваний коліщатами годинників, херес, порушуваний кріслами в годинниках, херес, порушуваний літерами назв готелів у годинниках, літери назв готелів, порушувані хересом у годинниках, літери назв готелів, порушувані коліщатами годинників,

літери назв готелів, порушувані моїми пальцями, мої пальці, порушувані хересом, мої пальці, порушувані кріслами, мої пальці, порушувані коліщатами годинників, мої пальці, порушувані моїми устами, мої уста, порушувані моїми пальцями, мої уста, порушувані літерами назв готелів, мої уста, порушувані кріслами, мої уста, порушувані коліщатами годинників, мої уста, порушувані валізами у вестибюлях готелів, мої уста, порушувані вестибюлями готелів, мої уста, порушувані віндами в готелях, мої уста, порушувані поверхами в готелях, мое м'ясо, порушуване цифрами поверхів у готелях, мое м'ясо, порушуване римськими цифрами в готелях, римські цифри, повні мого м'яса в готелях, римські цифри, наповнювані поверхами мого м'яса з готелів, цифербляти годинників, наповнювані моїм м'ясом з готелів, стрілки годинників, наповнювані моїм м'ясом з поверхів готелів, поверхи готелів, наповнювані моїм м'ясом зі стрілок годинників, мое м'ясо, повне римських цифр на циферблятах годинників, мое м'ясо, що переправляється на циферблятах крізь стрілки годинників, мое м'ясо, що переправляється на циферблятах крізь римські цифри годинників, мое м'ясо, що переправляється на циферблятах крізь Гуадальквір, повний римських цифр годинників, мое м'ясо, що переправляється на циферблятах крізь уста Гонгори, ув'язнені за римськими цифрами годинників, і м'ясо, повне циферблятів, і цифербляти, повні м'яса, і римські цифри на циферблятах, розмазані моїм м'ясом, і мое м'ясо, що тикає, як годинник і що посувається, як стрілки годинників, крізь темні цифербляти, і темні ліжка, і темні вокзали, причіплені до моїх уст, до руїн римських цифр на фоні мого обличчя в Мадінат аль-Загрі!

(Далі буде)

Без Еспанії

ДРУГА ЧАСТИНА

З а к і н ч е н н я

Юрій Тарнавський

ЗВЕРНЕННЯ X

(Каварня Мадрид-Ляго, Сантандер)

О, моя кров, яку я тримав у пальцях перед прибуттям гітар, думаючи, що вона гвоздика, о, щілини в моїй крові, які я старався вирвати моїми пальцями, думаючи, що вони гвоздика, о, моя кров і пальці біля вікна, квадрат якого я вважав за струни гвоздики до прибуття гітар, о, літери листа, які заслонили струни гітар, що переступали поріг, о, мої долоні, білий колір і форму яких заслонили струни гітар, що переступали поріг, о, гітари, що прямували до обличчя, між яким і мою кров'ю знаходився поріг, який я не міг переступити, о, обличчя за моїми покусаними устами, які я не міг переступити, о, обличчя за моїми устами, зсуненими, як столи, і повними позсовуваних столів, перед яким зупинилися гітари, о, гітари, що копали в своїх струнах яму в формі обличчя, перед яким вони зупинилися, о, гітари, що копали в своїх струнах яму в формі моєї крові, з обличчя, перед яким вони зупинилися, о, гітари, що переносили на свої струни діри з моєї крові, о, гітари, що переносили діри зі своїх струн у мою кров, о, гітари, що забивали цвяхи в мою кров, о, гітари, що опиралися об обличчя, перед яким вони зупинилися, щоб забивати цвяхи в мою кров, о, гітари, що опиралися об обличчя, перед яким вони зупинилися, щоб забивати гвоздику в мою кров!

— Коли я зрозумів, що повік зостануся чужинцем, без рук, костей і крові, повний щілин у формі болючої гвоздики.

Коли ворушаться у білих стінах білі ромби і трапезоїди і простягають комаші кінцівки по колір моєї крові. Коли губиться під тінню логічних схем колір і форма моєї крові. Коли я стаю помічати в літерах мої очі, відбиті, як у воді. Коли в моїх сльозах розводяться стрілки й цифри годинників, як амеби. Коли сірі металеві столи присунені до моєї крові. Коли кожного дня я їду десять хвилин довше до початку моєї крові. Коли не зачинаються двері, за якими я хочу плекати мою кров. Коли папір і креслярські приладдя живляться перспективами в моїх долонях. Коли трапезоїди вилазять з білих лямп і стають жертви мою кров. Коли автоматичні ручки в моїх пальцях є порушені ромбами й трапезоїдами. Коли я шукаю за водою по телефонах. Коли я телефоную за моєю кров'ю. Коли кожного ранку я підпираю телефонами мою кров. Коли я підпираю свої уста і кров книжками, в яких розводяться ворожі літери й обличчя. Коли літери ворожих азбук розводяться в моїм обличчі. Коли я потребую мотора, щоб повертатися до мого обличчя. Коли цифри й літери перелазять з книжок на мої руки. Коли я ховаю своєю кров за звинутою парасолею й за чорним портфелем. Коли я ховаю справжній колір моїх зубів та пальців за сірими смужками на моїй краватці. Коли я сиджу нагнутий над книжкою, в той час, як мої руки самі шукають за своїми тіннями, і я чую, замість шуму в моїх вухах, стіни, і двері, і квадрати канцелярій, остаточно звільнених від меблів.

Неповний, я повертаюся до ліжка, що має форму первісної матері, і сню про краєвиди, на яких сплять жінки на своїм правім боці, до яких приходять профілі гієн, щоб робити воду на залений місяць у їхніх ребрах.

ЗВЕРНЕННЯ XI

(Гранادا)

Твоїх сім літер, що репають у моїх снах, як стіна, з яких вибухає твоя вода, твоя вода, що вибухає з моїх уст, що репають у снах, як стіна, твоя вода замість кута схилу Гомереса, твоя вода в кутах, що знаходилися в костах моїх ніг, твоя вода в моїх устах, принесених з готелю, повного води, твоя вода, що підтримувала шахматні фігури та взір шахівниці на схилі Гомереса, твоя вода, що перепливали помаранчі, тримані в готелях готелими руками, що виходили з пустих газет, і стін, і шах-

матних фігур на шахівниці, твоя вода, що перепливали крізь струни гітар, опертих об чоловіче м'ясо, де починалися темні кути між літерами Алямбри і воротами до овочів гранати, твоя вода з рідких сімок, що трьома ріками пливе з порепаного овоча гранати, твоя вода, що саджає стрімкі кути в уста, віддалені від готелів, твої вежі, до яких підносять себе порепані уста, твої палаци доби Відродження, до кутів яких приносять свої тіні зранені уста, тупі кути в твоїх візерунках, що розпорюють рани в устах, рівнобіжних до них, твої візерунки, підперті вицвілими квадратами в гіпсі, твої візерунки, підперті квадратами в глині, принесеними з твоїх площ, наші обійми, підперті блідими квадратами пилу твоїх площ, наша кров, підперта гарячими стовпами в наших обіймах, наші уста, підперті гарячими стовпами в наших поцілунках, твої скляні жбани, підперті твоїми площами й нашими устами, наші уста, підперті твоею водою, наші уста, підперті моїми листами, мої листи, підперті твоїми літерами, літери моїх листів, підперті водою твоїх водограїв, твої балькони в літерах моїх листів, твій сумерк в літерах моїх листів, твій сумерк і водограї, яких я не міг позбутися з-поміж моїх пальців, пишучи мої листи, твої водограї, замість костей моїх пальців, коли я писав мої листи, твої ручки, замість костей моїх пальців, коли я писав мої листи, твое чорнило, замість моїх пальців, коли я писав мої листи, твое чорнило, яким я виводив сині літери на яблуках моїх очей, пишучи мої листи, твої кипариси, чорні від тіні літер моїх листів, чорні хрести в твоїх кипарисах, що хлипали в тіні моїх листів, тіні хрестів у твоїх кипарисах на моїх долонях, тіні хрестів у твоїх кипарисах в кутиках моїх уст, твої кладовища, причеплені хрестами в кипарисах до моїх долонь, твої троянди, тінями яких я відганяв кладовища від моїх долонь, твої троянди, тінню яких я нищив коріння хрестів у моїх долонях, тінь твоїх троянд, замість підвалин моїх долонь, тінь твоїх троянд, замість підвалин моїх уст, тінь твоїх троянд, замість підвалин твоїх літер, тінь твоїх троянд, замість підвалин твоеї води, тінь твоїх троянд, замість підвалин твоїх троянд, тінь твоїх троянд, замість підвалин твоїх левів, тінь ротів твоїх левів, замість підвалин твоеї води, підвалини твоеї води, замість підвалин твоїх літер, підвалини твоїх літер, замість підвалин твоїх садів, підвалини твоїх садів, замість підвалин наших ротів, підвалини твоїх літер, замість підвалин наших ротів, підвалини твоїх троянд, замість підвалин наших ротів, підвалини твоеї води, замість підвалин наших ротів, підвалини троянд у твоїх літерах, замість підвалин води в

наших ротах, і підвалини води в твоїх трояндах, замість підвалин троянд у нашій крові, і в костях, і в обіймах, з яких я маю вид на наше м'ясо, тримане рожевим вікном готелю високо над містом, і на місто, відбите в рожевих дзеркалах у нашім м'ясі, і на чорну королівську каплицю, в якій я залишив, оперті об її підвалини, хрести з моїх долонь, і на шлях до Хаену, сухий, як горло, на яким зелені оливи і червона глина махали нам на прощання!

ЗВЕРНЕННЯ XII

(Толедо)

Шати з зеленого оксамиту й жовчі, рожеві шовкові шати в слині та жовчі, главкома біля блискучих фотографічних апаратів, астигматизм за мережками із призм та м'яса, полумені свічок, відбиті в дзеркалах з оксамиту, тіла, зім'яті, як оксамит, уста, зім'яті полуменями свічок, полумені свічок, зім'яті устами, очі, що зайшли оксамитом, як парою, м'ясо й віддих, завинуті в оксамит, кататонія, м'яка, як оксамит, що коливається від м'яса й віддиху, кататонія, що коливається, як оксамит, від таксі, таксі, що продирається крізь жовч і оксамит, таксі, що продирається крізь жовч і молитовники, таксі, що продирається крізь молитовники в жовчі, таксі, що продирається крізь жовч молитовників у оксамиті, таксі, що продирається крізь оксамит молитовників у жовчі, таксі, що продирається крізь пальці в молитовниках у жовчі, молитовники в жовчі, що продираються крізь таксі, молитовники, що продираються крізь жовч у таксі, молитовники, що продираються крізь пальці в жовчі, молитовники, що продираються крізь пальці в жовчі, жовч, що продирається крізь молитовники в листах, жовч, що продирається крізь пальці в листах, жовч, що продирається крізь чорнило в листах, жовч, що продирається крізь жовч у пальцях, жовч, що продирається крізь чорнило в пальцях, листи, що продираються крізь пальці в жовчі, листи, що продираються крізь жовч, листи, що продираються крізь чорнило, листи, що продираються крізь площі, листи, що продираються крізь пиво на площі, пиво на площі, повне двійок, пиво на площі, повне шат з жовчі й зеленого оксамиту, білі руки на площі, близькі до пива, білі руки на площі, близькі до площі, білі руки на площі, близькі до жовчі, білі руки на площі, далекі від мого прізвища, моє прізвище, далеке від моїх рук та площі, моє прізвище, далеке від мого м'яса, моє

прізвище, далеке від моїх уст, мое прізвище й тіло, близькі до картин, повних хрестів та м'яса, хрести, повні м'яса, м'ясо, повне хрестів, м'ясо, повне літер путівників, ноги, повні власного м'яса, власне м'ясо, оперте об церкви та вежі, що хиляться від його ваги, власне м'ясо, оперте об власні уста, власне м'ясо, оперте об власні очі, і власне м'ясо, оперте об власні ноги, і власні ноги й очі, оперті об власне м'ясо, і велетенські троянди з парку, що під містом, вже засвічені дорогим м'ясом, над головою, коли шелестять над головою, як безмірно великі шати, біла спаржа та полуниці з Аранхуесу!

ЗВЕРНЕННЯ XIII

(Саляманка)

Твоє повітря за площами та п'ятірками, побачене з підвищень м'яса на моїх щоках, твоє повітря, побачене з моїх двох облич, мої два обличчя, додавані механізованими плюсами, щоб я побачив тінь твого повітря на моїх щоках, твої площі в формі луків, твій камінь у формі температури на моїх щоках, тіні твоїх ванн, що рухалися, як стрілки годинників, на моїх щоках, п'ятірки, що рухалися, як стрілки годинників, на циферблятах у моїх щоках, десятилітні хлопчики, що порушували темні сходові клітки своєю неспілою кров'ю в готелі, повітря, що кидало тінь п'ятірок і знаків додавання на мої подвійні щоки в готелі, тінь тротуарів і моїх подвійних щік на годинниках, тінь скла й прозорих черевиків на моїх подвійних фотографіях, тінь дівчат і майбутніх уст на фотоапаратах, тінь моїх майбутніх фотографій на моїх синіх пальцях, тінь твоєї площі на воді перед моїм ротом, квадрат твоєї площі в квадраті мого рота, квадрат твоєї площі в квадратах за моїм обличчям, мое обличчя на твоїх площах, за квадратами моєї крові, квадрати твого собору, що рухалися перед пальцями моєї крові, формули фасад твого собору і моя кров, що танцювали в моїх очах, годинник, що о п'ятій бив у мою кров, мури твого собору, що, як слина, блищали о п'ятій в кутиках моїх уст, фасада твого університету, що о п'ятій блищала від мого м'яса й фотоапарату, фасада твого університету, видна кризь діри в моїм одязі й фотоапараті, діри в фасаді твого університету, кризь які видно механізм мого м'яса, і м'ясо мого фотоапарату, і літери та цифри з шістнадцятого століття, повні механізмів та м'яса, діри в площах і літерах з шістнадцятого століття, кризь які видно університетські двори й траву, що рухаються, як стрілки

годинників, світло, що падає крізь діри в траві в університетських дворах на площі й літери з шістнадцятого століття, і рухається, як стрілки годинників, мої уста, замість монет у жменях твоїх циганок, мої уста, забруджені довгим волоссям твоїх циганок, у їхніх жменях, мої уста, забруджені світлом, і твоїми площами, і стрілками годинників, у жменях твоїх циганок, твої церкви, що блищать, як монети, в жменях твоїх циганок, кров твоїх святих, що блищить у жменях твоїх циганок, жмені твоїх циганок, повні троянд та синіх шат, як картини, оправлені в рами, суми твоїх церков, і площі, і каменю, й собору, і Святого Степана, убитого твоїм голубим небом, триманим горбом у жменях твоїх циганок, до якого ведуть сціплені римські жмені крізь відвічну сирість та пільму Торреса!

ЗВЕРНЕННЯ XIV

(Мадрид)

Тримали мене твої ложки та яблука, і молоко, над ліжком, повним вуличного руху, і готель пропихав свої неогрівані й неосвітлені пальці, крізь діри в чвірках і в постелі, по коріння фіялок у моїм шлунку, і відчинялися двері в чвірках, і виходили з них шереги холодних тарілок і виделок, щоб віддавати поклін моїм устам, замкнутим, як повіки, і холодні книжки тиснулися до моїх уст, і чорні телефони прилітали до мого прізвища, і клювали його літери, як птахи, і панували мої повіки з м'яса, підпертого подушками й телефонами, і не було нікого в кімнаті, крім моїх рук і крісел, і було чути, як від'їжджали під землею, в сторону недільних газет і дорогої півночі, гаї квітучих мигдалів і велетенські залізні троянди, що дзвонили, як ланцюги, і я виходив зі своїх костей на твої рухомі сходові клітки, щоб махати фотографіями моїх рук до дорогих облич, потятих моїми устами на шматки і порозкидуваних по пригноблюючих долівках твоїх темних готелів, і зоставалася з мене тільки одна рука, стиснена в кулак, в яким я тримав твій вічний холод і непривітливність, і треба було відходити до театру, де м'ясо представляло на сцені від'їзд уст від молекуль, і повік від повік, і куп ніг від корони, повної м'яса й сліз, і гаряче крісло, на яким я сидів, гризло мої сльози крізь кості моїх рук, і знову треба було ворухитися, і вертатися до дзеркала, освітленого моїми тремтячими руками і стиснутими щелепами, щоб полоскати перед ним смак мідяних рур у моїм роті, і вставати ранком, і спішити до

лябораторій, щоб розводити в моїм шлунку мікроби фотографій і страшних машин, що живляться хворобами!

О, Мадриде, повний троянд, підпертих цеглою, і рожевих циферблатів, на яких безконечні, прозорі краєвиди рухаються, як стрілки годинників, і соняшного світла, порушеного стрілками твоїх годинників, і географії Іспанії, що виростає з твоїх циферблатів на всі боки, і троянд, як ротів, забитих твоєю рожевою глиною, і годинників, забитих твоїми рожевими трояндами, і годинників, набитих людськими обличчями, як трамваї, і ротів годинників, на яких я дожидав сумерків, і ротів годинників, на яких ждали мене дорогі обличчя, і пива, на рогах якого я дожидав прибуття рожевих троянд, і вулиць, у формі велетенських рожевих троянд, що ворухилися, і телевізорів, повних гарячих голубих троянд, і поворотів з корид, з ротами, повними гарячих живих троянд, і прозорих троянд над головою, і ліжок, поділених на рожеві троянди, і наших тіл, поділених на рожеві ліжка і на троянди в них, і рожевих троянд, викришених з наших тіл, і розсипаних по сірих шляхах, що ведуть до тебе з усіх кінців Іспанії!

ЗВЕРНЕННЯ XV

(Катальонія)

Таррагона. Море, завішене чорним оксамитом, і чорний оксамит, що звисає з моря у мою голову, і мертві, поховані в кипарисах, під чорними хрестами, і Рамбля, побудована з широко відкритих ротів, і сліди чорного оксамиту й костей моїх рук на фотографіях капітелів у кляшторі собору!

Есплюга де Франколі. Каталонський пес, повний ґрунту, що біжить крізь квітучі сади та свої ребра, і джерела води під зорями, і джерела невинного дівочого м'яса під дівочим ротом і моїм важким мозком у сні!

Поблет. Блідий камінь і дата, і бліді груди в одязі, і бліді уста в тіні монастирських мурів, і облатків, і фотоапаратів, і мої руки та фотоапарат, бліді від квіту дерев, подібних до яблунь!

Сантес Креус. Твоє вино у сонці, наче місто, і вода на площі, тривка, як пам'ятник, і ладан, заслонений кляштором, і тикання годинників у кипарисах, і кляштори, круглі й помаранчові від помаранч, і мох, що заслоняє мої руки і хром та сочку фотоапарату, і найпрозоріша во-

да, що заслоняє м'ясо й прізвиська туристок, і два кляштори, що потухають з часом, як світло сонця!

Барсельона. Святі, помальовані власною кров'ю і підперті деревом і вапном, підтримувані твоїм ґрунтом над тобою, і повітря, витерте, як камінь, легенями туристів і кров'ю твоїх героїв, і наші години, загублені серед квітів, що продаються на Рамблі, і серед непрочитаних часописів!

Монтсеррат. О, Чорна Мати, на потворних, білих зубах, що врешті я відкрив у своїм роті, убий чорний квадрат, причеплений до моєї крові, який тягне мене в сторону речовини, і сум, і заходу!

Леріда. Твоє рожеве ім'я, ледь помітне під твоїм пилом, і твій собор під каменем, з якого він збудований, і мозолі та зморшки його будівничих на місці його різьби, і сила волі твого ґрунту, що, як думку, продовжує твій собор на межі часу й Арагону!

ТИША VI

Коли ще стоїть твоя тінь, Еспаніє, за моїми устами, та я наближаю до них мої пальці, коли я наближаю мої пальці до чорнила, як до уст, коли я наближаю мої пальці до автоматичних ручок, як до уст, коли я наближаю мої пальці до моїх літер, як до моїх уст, коли я віддаляю автоматичні ручки від моїх уст, коли я віддаляю автоматичні ручки від чорнила, коли я віддаляю автоматичні ручки від моїх літер, коли я віддаляю автоматичні ручки від костей моїх пальців, коли я віддаляю чорнило від моїх пальців, коли я віддаляю чорнило від моїх теплих літер, коли я віддаляю тепле чорнило від моїх уст, коли я віддаляю теплі фотелі від моїх літер, коли я віддаляю мої теплі фотелі від моїх теплих ручок, коли я віддаляю мої теплі фотелі від мого теплого чорнила, коли я віддаляю чистий папір від моїх чорних літер, коли я віддаляю мої чорні літери від твоїх неторканих назв, Еспаніє, коли я віддаляю мої чорні уста від твоїх назв, Еспаніє, коли я віддаляю мої чорні теплі літери, що підпирали твої назви, Еспаніє, коли я віддаляю від моїх літер тепло моїх уст, коли я віддаляю тепло моїх уст від тепла моїх ручок і чорнила, коли я віддаляюся від моїх пальців, коли я віддаляю від моїх пальців мое м'ясо, щоб зробити місце для логічних схем, коли мої пальці кидають тінь логічних схем на мої літери й уста, коли чорні телефони кидають тінь логічних схем на мої уста та пальці, коли білі

стіни лунають у моїх вухах, коли закриті чорні двері лунають у моїх вухах, коли сірі металеві столи лунають у моїх вухах, коли кості моїх пальців лунають у моїх вухах, коли я сиджу з годинниками в роті і чую, як лунають мої ручки в моїх вухах, коли я сиджу з чорнилом у роті і чую, як лунають мої кості в моїх вухах, коли я сиджу з білими стінами, і чорними закритими дверима, і годинниками, і чорнилом, і моєю кров'ю в роті і чую, як гние метал, і крісла, і чорнило, і мої ручки, й кості, й кров обабіч моїх зубів!

ЗВЕРНЕННЯ XVI

(Лісбона, 21 липня 1967)

О, дато, повна літаків, о, дато, повна летючих квадратів, о, дато, повна наших уст, о, наші уста, повні летючої дати, о, наші уста, повні летючої слини, о, наша слино, повна літаків, о, наша слино, повна летючих квадратів, о, квадрате, на місці наших ротів, о, солодкий квадрате, на місці слини в наших ротах, о, солодкий квадрате в наших ротах, з нашим теплом і речовиною, скленими перед тобою, о, наші коліна, зігнуті перед нашою солодкою слиною, о, дзвіниці, зігнуті, як коліна, перед солодкою слиною, о, дзвіниці, повні солодкої слини, як дзвонів, о, церкви, побудовані для солодкої слини, о, церкви, побудовані для солодкого квадрата, о, солодкий квадрате, на місці Богоматері, о, солодкий квадрате на місці уст Богоматері, о, солодкий квадрате на місці слини в устах Богоматері, о, слино Богоматері на місці нашої речовини, о, слино Богоматері на місці нашої слини, о, Кастіліє, на місці нашої слини, о, наша слино, схрещена з перспективами, перенесеними з Кастілії, о, перспективи Кастілії, що схрещуються в моїх щоках, о, перспективи Кастілії, що зачинаються в моїх віддалених очах, о, перспективи Кастілії, що схрещуються зі зморшками біля моїх очей, о, коріння тополь при лєтовищі на Барахас, що схрещується з перспективами Кастілії і зі зморшками біля моїх очей, о, коріння тополь, що пробиває шкіру моїх щік, о, коріння тополь, що пробиває глину Кастілії на моїх щоках, о, перспективи Кастілії, що, як коріння тополь, пробивають глину на моїх щоках, о, тіні моїх щік на рухомій глині, перенесеній з Кастілії, о, столи, зачаті в Кастілії, що кидають тіні з рухомої глини на мої щоки, о, тіні столів, кинені з моїх щік, рівнобіжні до перспектив Кастілії і до коріння тополь із Барахас, о, тіні

столів, кинені з моїх щік, що досягають прозорих перспектив в воді Кантабрії, о, тіні наших щік, кинені на рухомі горби, перенесені з Кастілії, о, тіні наших щік на вуличнім русі, повнім глини, перенесеної з Кастілії, о, рухомі горби, перенесені з Кастілії на наших рухомих щоках, о, рухомий монастир Ієронімітів, причеплений до наших щік, повних глини Кастілії, о, рухомі діри монастиря Ієронімітів, у глині Кастілії, на наших щоках, о, глино, перенесена з Кастілії, за яку заходить монастир Ієронімітів, о, глино, перенесена з Кастілії, за яку заходять діри в монастирі Ієронімітів, о, глино Кастілії, за яку заходять годинники, повні дір, о, глино Кастілії, за яку заходять годинники, порушувані дірами, о, глино Кастілії, за яку заходять годинники, порушувані чорнилом, о, глино Кастілії, за яку заходять діри й чорнило, що тикають, як годинники, о, глино Кастілії, в напрямі якої лежать літери Лейрії та Куїмбри, населені людьми, як готелі, і Гуарда, загублена під сірими горами й сірими мапами, і С'юдад Родріго, заслонений королівськими кістями та алябастром, і Сальяманка, і Вальядолід, і Бургос, перенесені на календар, як дати, і вода Кантабрії, повна прозорих стовпів, якими, може, підпру мій папір, і ручки, і чорнило, і пальці, і кості пальців, і втомлені усмішки на моїх устах!

СУЧАСНІСТЬ

КВІТЕНЬ 1968 № 4 (88)

ЛІТЕРАТУРА, МИСТЕЦТВО,
СУСПІЛЬНЕ ЖИТТЯ

РІК ВИДАННЯ ВОСЬМИЙ

МЮНХЕН

СУЧАСНІСТЬ

ТРАВЕНЬ 1968 • Ч. 5 (89)

ЛІТЕРАТУРА, МИСТЕЦТВО,
СУСПІЛЬНЕ ЖИТТЯ

РІК ВИДАННЯ ВОСЬМИЙ

МЮНХЕН

СУЧАСНІСТЬ

ЖОВТЕНЬ 1968 • Ч. 10 (94)

ЛІТЕРАТУРА, МИСТЕЦТВО,
СУСПІЛЬНЕ ЖИТТЯ

РІК ВИДАННЯ ВОСЬМИЙ

МЮНХЕН

СУЧАСНІСТЬ

ЛИСТОПАД 1968 ■ Ч. 11 (95)

ЛІТЕРАТУРА, МИСТЕЦТВО,
СУСПІЛЬНЕ ЖИТТЯ

РІК ВИДАННЯ ВОСЬМИЙ

МЮНХЕН